

„Maksekäsu” menetlused - Läti

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [lv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.
Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

SISUKORD

- 1 [Maksekäsumenetluse olemasolu](#)
 - 1.1 [Menetluse kohaldamisala](#)
 - 1.1.1 [Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada \(nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul\)?](#)
 - 1.1.2 [Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?](#)
 - 1.1.3 [Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?](#)
 - 1.1.4 [Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?](#)
 - 1.2 [Pädev kohus](#)
 - 1.3 [Vorminõuded](#)
 - 1.3.1 [Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? \(Kui on, siis kust selle vormi saab?\)](#)
 - 1.3.2 [Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?](#)
 - 1.3.3 [Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?](#)
 - 1.3.4 [Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?](#)
 - 1.4 [Taotluse rahuldamata jätmine](#)
 - 1.5 [Edasikaebamine](#)
 - 1.6 [Vastuväide](#)
 - 1.7 [Vastuväite esitamise tagajärjed](#)
 - 1.8 [Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed](#)
 - 1.8.1 [Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?](#)
 - 1.8.2 [Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?](#)

1 Maksekäsumenetluse olemasolu

Lätis on kaks võimalust: nõude sundtäitmine (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*, tsiviilkohtumenetluse seaduse 50. peatüki artiklid 400–406) ja nõuete täitmisele pööramine kohtuteatise alusel (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, tsiviilkohtumenetluse seaduse 50.¹ peatüki artiklid 406¹–406¹⁰).

1.1 Menetluse kohaldamisala

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Nõuete sundtäitmine on lubatud:

- 1) vastavalt selliseid nõudeid käsitlevatele kokkulepetele, mis on tagatud riigi hüpoteegiga või kommertspandiga;
- 2) vastavalt notariaalselt kinnitatud tähtajalistele kokkulepetele või samaväärse õigusjõuga tähtajalistele kokkulepetele, mis käsitlevad raha maksmist või vallasvara tagastamist;

3) vastavalt tähtajalistele vara rendi- või üürilepingutele, mis on notariaalselt kinnitatud või mis on kantud kinnistusraamatusse ning milles on ette nähtud, et rentnik või üürilevõtja on kohustatud tähtaja saabumisel vabastama või üle andma renditud või üüritud vara (välja arvatud korteri) ja tasuma renti või üüri;

4) vastavalt vaidlustatud lihtveksliile.

Eespool nimetatud nõuete suhtes ei saa kohaldada sundtäitmist, kui:

- 1) selline täitmine on pööratud riigile kuuluva vara vastu;
- 2) nõue on kustutatud aegumise tõttu, kusjuures tähtaeg tuleneb üheselt dokumendist endast.

Nõue on kohtuteatise alusel lubatud täitmisele pöörata juhul, kui tegemist on maksekohustusega, mis on dokumentaalselt tõendatud ja mille maksetähtaeg on saabunud, ning kui tegemist on hüvitise maksmise kohustusega, mis on ette nähtud kauba tarne- või ostulepingus või teenuste osutamise lepingus, kui selline kohustus on dokumentaalselt tõendatud ja kui kohustuse täitmise tähtaega ei ole täpsustatud.

Nõuet ei ole võimalik kohtuteatise alusel täitmisele pöörata, kui:

- 1) tasu soovitakse täitmata kohustuse eest;
- 2) võlgniku deklareeritud või tegelik elukoht ei ole teada;
- 3) võlgniku deklareeritud või tegelik elukoht või registrijärgne asukoht ei ole Lätis;
- 4) nõutud leppetrahv on suurem võla põhisummast;
- 5) nõutud intress on suurem võla põhisummast;
- 6) tegemist on maksekohustusega ja võlasumma on suurem kui 15 000 eurot.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Ei.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Menetluse kasutamine ei ole kohustuslik.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Nõude täitmisele pööramine kohtuteatise alusel ei ole lubatud, kui võlgniku deklareeritud või tegelik elukoht või registrijärgne asukoht ei ole Lätis.

Nõudeid on võimalik sundtäita, kui avaldus esitatakse kinnisvara pantimist käsitlevate dokumentide alusel või lähtudes kohustusest vabastada või tagastada renditud või üüritud kinnisvara, kui kinnisvara asub Lätis. Laevahüpoteegil põhineva nõude sundtäitmise avalduse võib esitada Lätis, kui hüpoteeik on registreeritud Lätis.

1.2 Pädev kohus

Nõude sundtäitmise avaldus esitatakse selle piirkondliku kohtu või linnakohtu (*rajona (pilsētas) tiesa*) kinnistusametile, kus:

- 1) asub võlgniku deklareeritud elukoht või selle puudumisel võlgniku tegelik elukoht, kui avaldus on seotud kohustusega maksta raha või tagastada vallasvara või kohustustega, mis tulenevad kommertsandiga tagatud lepingutest;
- 2) asub kinnisvara, kui avaldus esitatakse vastavalt kinnisvara tagatiseks seadmist käsitlevatele dokumentidele või lähtuvalt kohustusest vabastada või tagastada renditud või üüritud kinnisvara; juhul kui nõue on tagatud mitme kinnisvaraga ja avalduse menetlemine kuuluks eri piirkondlike kohtute või linnakohtute kinnistusametite pädevusse, menetleb avaldust selle piirkondliku kohtu või linnakohtu kinnistusamet, kelle tööpiirkonnas üks kinnisvara asub, kusjuures valiku teeb avalduse esitaja;
- 3) on registreeritud laevahüpoteeik, kui avaldus on seotud laevahüpoteeigist tuleneva nõudega.

Avaldus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel esitatakse võlgniku elukohajärgse piirkondliku kohtu või linnakohtu kinnistusametile või kui võlgniku deklareeritud elukoht ei ole teada, siis tema tegeliku elukoha järgse või registrijärgse asukoha piirkondliku kohtu või linnakohtu kinnistusametile.

1.3 Vorminõuded

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Avaldus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel tuleks koostada vastavalt valitsuse 21. juuli 2009. aasta määruse nr 792 (vormide kohta, mida kasutada nõude täitmisele pööramisel kohtuteatise alusel) 1. lisale.

Läti kohtute portaali <http://www.tiesas.lv/> veebisaidil menüüpunkti *E-Pakalpojumi* („e-teenused”) alapunktis *E-veidlapas* („e-vormid”) on esitatud avalduse vorm, mida kasutada nõude sundtäitmise taotlemisel (*pieteikums par strīdu bezstrīdus piespiedu izpildīšanu*). Vormi on võimalik alla laadida ja täita ning selle saab esitada väljaprinditud kujul.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Ei, see ei ole kohustuslik. Esindamist käsitlevad üldeeskirjad on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seaduse 12. peatükis.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Avaldust ei pea üksikasjalikult põhjendama.

Nõude sundtäitmise avalduses tuleb märkida ära nõue ja dokument, mille täitmisele pööramist võlausaldaja soovib, ning esitada sissenõutava võla põhisumma ning mis tahes leppetrahvid ja intressid. Lihtveksli korral tuleb ära märkida ka veksli vaidlustamisega seotud kulud ja seaduses sätestatud hüvitis. Avaldusele tuleb lisada täitmisele pööratav dokument ja selle tõestatud koopias või lihtveksli puhul selle vaidlustamist käsitlev dokument, riigilõivu (*valsts nodeva*) tasumist tõendav dokument ning tõendid hoiatuse esitamise kohta, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud, et sellist hoiatust ei pea saatma.

Selleks et esitada avaldus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel, tuleb täita tüüpvorm, millel esitatakse taotleja ja võlgniku andmed ning maksenõue ning nimetatakse nõude aluseks olevad dokumendid ja kohustuse täitmise tähtaeg, nõutav summa ja selle arvutusmeetod. Lisada tuleb ka avalduse esitaja kinnitus, et nõue ei ole seotud täitmata kohustusega või et kõik kohustused on täidetud; taotlus kohtule, millega palutakse kohtul teavitada võlgnikku ja väljastada teatis maksekohustuse täitmisele pööramiseks ja kohtukulude sissenõudmiseks; ning kinnitus, et kohtule on esitatud tõene teave asjaolude kohta ja et avalduse esitaja on teadlik, et valeandmeid sisaldava avalduse esitamine on karistusseaduse kohaselt kuritegu.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Kui esitatakse nõude sundtäitmise avaldus, tuleb sellele lisada järgmised dokumendid: täitmisele pööratav dokument ja selle tõestatud koopia või lihtveksli korral selle vaidlustamist käsitlev dokument; riigilõivu tasumist tõendav dokument; tõendid selle kohta, et võlgnikule on edastatud hoiatus, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud, et sellist hoiatust ei pea saatma (tõendiks selle kohta, et hoiatus on edastatud, võib olla vannutatud kohtutäituri või tema abi koostatud avaldus, milles kinnitatakse, et adressaat keeldus hoiatust vastu võtmast).

Nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel ei pea esitama nõude aluseks olevaid kirjalikke tõendeid, kuid avalduses tuleb märkida nõude tekkimise aluseks olevad dokumendid ja kohustuse täitmise tähtaeg. Kui võlgnik vaidlustab maksenõude kehtivuse 14 päeva jooksul alates kohtu saadetud teatise kättesaamisest, lõpetatakse kohtumenetlus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel. Kui menetlus otsustatakse lõpetada võlgniku vastuväidete tõttu, siis selline otsus ei takista võlausaldajal esitada nõudega seoses hagiavaldust tavakorras.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

Nõude sundtäitmise avalduse kohta teeb otsuse üks kohtunik seitsme päeva jooksul alates avalduse esitamisest, tuginedes avaldusele ja sellele lisatud dokumentidele ning ta ei teavita sellest eelnevalt avalduse esitajat ja võlgnikku. Kohtunik jätab avalduse rahuldamata, kui see on alusetu või kui avalduses nimetatud leppetrahv ei ole proportsionaalne võla põhisummaga või kui täitmisele pööratav dokument sisaldab ebaõiglasi lepingulisi sätteid, millega rikutakse tarbija õigusi.

Kui avaldus esitatakse nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel ja kohus võtab avalduse vastu, kuid kui võlgnik esitab 14 päeva jooksul pärast kohtu edastatud teatise kättesaamist vastuväited, millega ta vaidlustab maksenõude kehtivuse või tõendab võla tasumist, lõpetab kohtunik menetluse.

1.5 Edasikaebamine

Kohtuniku otsust, mis käsitleb nõude sundtäitmist või nõude täitmisele pööramist kohtuteatise alusel, ei saa vaidlustada.

1.6 Vastuväide

Nõude sundtäitmist käsitleva avalduse kohta teeb otsuse kohtunik üksi ning võlgniku arvamust arvesse ei võeta.

Kui esitatakse avaldus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel, edastab kohtunik võlgnikule teatise, tehes talle ettepaneku tasuda avalduses märgitud summa või esitada kohtule vastuväited 14 päeva jooksul alates teatise saamisest.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Kui on esitatud avaldus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel ja võlgnik esitab 14 päeva jooksul alates teatise kättetoimetamisest vastuväited, millega vaidlustatakse maksekohustuse kehtivus, lõpetatakse kohtumenetlus nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel. Kui võlgnik on avaldusega osaliselt nõus, teavitatakse avalduse esitajat võlgniku vastusest ja kindlaksmääratud tähtajast, mille jooksul peab avalduse esitaja andma kohtule teada, kas nõude see osa, mille täitmisega võlgnik on nõustunud, on täidetud. Kui avalduse esitaja ei ole nõus nõude osalise täitmisele pööramisega või kui ta ei vasta teatises märgitud tähtaja jooksul, siis kohtumenetlus lõpetatakse.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Kui avaldus on esitatud nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel ja kui võlgnik ei esita vastuväiteid teatises täpsustatud tähtaja jooksul, teeb kohtunik otsuse seitsme päeva jooksul alates vastuväidete esitamiseks kindlaksmääratud tähtajast, nähes ette avalduses kirjeldatud maksenõude täitmisele pööramise ja kohtukulude sissenõudmise.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Nõude täitmisele pööramine kohtuteatise alusel: kohtuniku otsus avalduses märgitud nõude täitmisele pööramise kohta jõustub kohe. Tegemist on täitedokumendiga, mis on võimalik täitmisele pöörata vastavalt kohtuotsuste täitmisele pööramist käsitlevatele eeskirjadele.

Nõude sundtäitmine: kui kohtunik on kontrollinud avalduse kehtivust ja leidnud, et avaldus tuleks vastu võtta, teeb ta otsuse selle kohta, milline kohustus ja mil määral täitmisele pööratakse. Kohtuniku otsus jõustub kohe. Tegemist on täitedokumendiga, mis on võimalik täitmisele pöörata vastavalt kohtuotsuste täitmisele pööramist käsitlevatele eeskirjadele. Kohtuniku otsus saadetakse täitmiseks koos täitmisele kuuluva dokumendi tõestatud koopiaga.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Kohtuniku otsust avalduse kohta, milles taotletakse nõude sundtäitmist või nõude täitmisele pööramist kohtuteatise alusel, ei saa vaidlustada. Kuid kui võlgnik on seisukohal, et avalduse esitaja nõue on asjaoludest lähtuvalt alusetu, võib ta esitada võlausaldaja vastu hagiavalduse eesmärgiga nõue vaidlustada (kui tegemist on nõude sundtäitmise avaldusega, on tähtaeg kuus kuud alates kuupäevast, mil edastatakse kohtuniku otsuse tõestatud koopia, ning kui tegemist on nõude täitmisele pööramisega kohtuteatise alusel, on tähtaeg kolm kuud alates kuupäevast, mil saadetakse otsuse tõestatud koopia). Kui võlgnik esitab sellise hagiavalduse, võib ta taotleda täitemenetluse peatamist. Kui võlausaldaja nõue on juba täitemenetluse raames rahuldatud, võib võlgnik taotleda oma nõude tagamist. Hagiavaldus tuleb esitada vastavalt tsiviilkohtumenetluse seaduses sätestatud menetlusele sellele kohtule, kes menetles varasemat nõude sundtäitmise avaldust või avaldust nõude täitmisele pööramiseks kohtuteatise alusel. Kuid kui hagiavaldus kuulub ringkonnakohtu pädevusse, tuleb see esitada sellele ringkonnakohtule, kelle alluvuses asub varasemat avaldust menetlenud piirkondliku kohtu või linnakohtu kinnistusamet.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 07/02/2019